

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น หน่วยผักพื้นบ้านลุ่มน้ำแม่ตาน
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 โรงเรียนห้างฉัตรวิทยา
อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

ผู้วิจัย : นางสาวบุญ ไซยเชียงของ

ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต : สาขาหลักสูตรและการสอน

คณะกรรมการที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดวงจันทร์ เดียววิไล ประธาน
ดร. สุชิน เพ็ชรักษ์ กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น หน่วยผักพื้นบ้านลุ่มน้ำแม่ตาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1–3 โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน 2) เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาท้องถิ่น 3) เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ผักพื้นบ้านลุ่มน้ำแม่ตาน และเข้าใจในวิถีชีวิต ภูมิปัญญา วัฒนธรรม และเกิดจิตสำนึกในท้องถิ่นตนเอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1–3 ที่เลือกเรียนรายวิชา การปลูกพืชผักสวนครัว ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนห้างฉัตรวิทยา อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1 จำนวน 45 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ หลักสูตรท้องถิ่น หน่วยผักพื้นบ้านลุ่มน้ำแม่ตาน แผนการจัดการเรียนรู้ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนและผู้ปกครอง การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัย และพัฒนา (Research & Development) โดยมีชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการ คือ 1) การศึกษา วิเคราะห์ความต้องการของนักเรียน และชุมชน 2) การกำหนดจุดมุ่งหมาย 3) การเลือกเนื้อหาสาระ 4) การจัดเนื้อหาสาระ 5) การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ 6) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 7) การประเมินผล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบที (t-test)

ผลการวิจัย คือ มีหลักสูตรท้องถิ่น หน่วยผักพื้นบ้านลุ่มน้ำแม่ตาน ที่มีโครงสร้างประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ จำนวน 4 หน่วยย่อย คือ 1) ประโยชน์และความสำคัญของผักพื้นบ้าน 2) การแปรรูปผักสมุนไพรและการถนอมอาหาร 3) คุณค่าอาหารผักพื้นบ้าน 4) การปลูก ดูแลรักษา

ผักพื้นบ้าน มีแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน คือ 1) ประโยชน์และความสำคัญของผักพื้นบ้าน 2) การแปรรูปผักสมุนไพร 3) การถนอมอาหารผักพื้นบ้าน 4) คุณค่าทางอาหารของผักพื้นบ้าน 5) การปลูก ดูแลรักษาผักพื้นบ้าน หลังจากเรียนตามหลักสูตรท้องถิ่นแล้วนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติที่ระดับ .01 นักเรียน และผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับ เห็นด้วย มาก และจากการเขียนรายงาน การสังเกต การเยี่ยมบ้าน การสอบถาม พูดคุยกับนักเรียน เพื่อนนักเรียน ผู้ปกครอง วิทยากร ปราชญ์ท้องถิ่น เกี่ยวกับผักพื้นบ้านลุ่มน้ำแม่ตาน โดยภาพรวมนักเรียนมีความสนใจ มีความสุข สนุกในการเรียนรู้ เกิดความรัก ความภาคภูมิใจในภูมิปัญญา วัฒนธรรมท้องถิ่นตนเอง เห็นคุณค่าของผักพื้นบ้านลุ่มน้ำแม่ตาน และสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้